

МА'LUMOTLARNI TAHLIL QILISHDA STATISTIK JAMLASH VA GURUHLASH USULI

Asilbek Yo'ldoshev Abduvali o'g'li
Guliston Davlat Universiteti talabasi

Rahmonov Asadbek Ibrohim o'g'li
Guliston Davlat Universiteti talabasi

Turayeva Gulizahro
Guliston davlat universiteti o'qituvchisi

***Annotatsiya:** Statistik jamlash va guruhlash, tahlil qilinayotgan ma'lumotlarni to'playdi va ulardan ma'lumotlar olish va tahlil qilish uchun ularni guruhlariga bo'lishga imkon beradi. Bu usul statistika bilan ishlashda keng qo'llaniladi va ma'lumotlarni tahlil qilish va natijalarni ta'riflashda yordam beradi. Bu usul statistik analizning bir qismini tashkil etadi va statistik ma'lumotlarni ko'proq tahlil qilishda yordam beradi*

***Kalit so'zlar:** Jamlash, tahlil, guruxlash, iqtisodiyot, sotsiologiya, epidemiologiya, marketing*

Kirish

Statistik jamlash va guruhlash, statistik ma'lumotlarni to'playdigan va ulardan ma'lumotlar olish va tahlil qilish uchun ularni guruhlariga bo'lishga imkon beruvchi usuldur. Bu usul statistika sohasida keng qo'llaniladi va ma'lumotlarni tahlil qilish va natijalarni ta'riflashda yordam beradi. Statistik jamlash va guruhlashning asosiy maqsadi, biror ma'lumotlar to'plamini tahlil qilishda yordam beruvchi guruhlar yaratish va bu guruhlar orqali ma'lumotlarni tahlil qilishdir. Bu usul statistik analizning bir qismini tashkil etadi va statistik ma'lumotlarni ko'proq tahlil qilishda yordam beradi. Bu usulning boshqa bir nomi ham "guruhlash" hisoblanadi. Guruhlashning asosiy mazmuni, ma'lumotlarni biror guruhlariga bo'lish va ulardan ma'lumotlar olishdir. Guruhlar, ma'lumotlarni biror tartibda joylashtirish uchun foydalaniladigan bir qator belgilardan iborat bo'ladi. Bu belgilar, ma'lumotlarni biror kategoriyaga, turar joyga yoki boshqa bir o'zgaruvchiga asoslangan bo'lishi mumkin.

Tahlil va natijalar (analysis & results)

Statistik jamlash va guruhlash usuli, ma'lumotlarni tahlil qilishda yordam beradi. Bu usul orqali, ma'lumotlar bo'ylab o'tish va ulardan ma'lumotlar olishning murakkabligini soddalashtirish mumkin bo'ladi. Ma'lumotlar guruhlariga bo'lingani uchun, ularni tahlil qilish va natijalarni ta'riflash osonlashadi. Statistik jamlash va guruhlash usuli, turli sohalarda keng qo'llaniladi. Masalan, iqtisodiyot, sotsiologiya, epidemiologiya, marketing va boshqa sohalarda ma'lumotlarni tahlil qilishda bu usuldan foydalaniladi. Guruhlashning muhim bir tajribasi, biror tahliliy ishni amalga oshirish va natijalarni tafsilotli tarzda ta'riflash imkonini berishidir.

Statistik jamlash va guruhlash usuli, statistik ma'lumotlarni to'playish va tahlil qilishda katta ahamiyatga ega bo'lib, ma'lumotlarni aniqroq tahlil qilish va natijalarni ta'riflashda yordam beradi. Bu usul statistika ilmi va amaliyotida o'rnatilgan va rivojlangan bo'lib, ma'lumotlarni tahlil qilishning eng yirik va samarali usullaridan biri sifatida hisoblanadi.

Statistik to'plam va guruhlash usuli, ularni guruhlariga bo'lish orqali statistik ma'lumotlarni to'plash, ajratish va tahlil qilishga imkon beradi. Bu usul statistika sohasida keng qo'llaniladi va ma'lumotlarni tahlil va tafsilotlantirishda yordam beradi. Statistik to'plam va guruhlashning asosiy maqsadi, ma'lumotlar to'plamini tahlil qilishga yordam beradigan guruhlar yaratish va bu guruhlar orqali ma'lumotlarni tahlil qilishdir. Bu usul statistik tahlilning bir qismidir va ko'p statistik ma'lumotlarni tahlil qilishga yordam beradi. Bu usulning boshqa nomi "guruhlash"dir. Guruhlashning esas mohiyati, ma'lumotlarni guruhlariga bo'lish va ularni tashkil etish uchun ma'lumotlarni olishdir. Guruhlar categorization, joylashuv yoki boshqa o'zgaruvchiga asoslangan ko'pliklardan iborat bo'lishi mumkin. Statistik to'plam va guruhlash usuli ma'lumotlarni tahlil qilishda yordam beradi. Ushbu usul orqali ma'lumotlardan o'tib o'tish va ma'lumotlarni olish jarayonining murakkabligi soddalashtiriladi. Ma'lumotlarni guruhlash, natijalarni oson tahlil qilish va tafsilotlantirishga imkon beradi.

Xulosa va takliflar (Conclusion & Recommendation)

Statistik to'plam va guruhlash usuli statistik ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilishda muhim ahamiyatga ega bo'lib, natijalarni aniqlash va tafsilotlantirishda aniqligi oshiradi. Ushbu usul statistika sohasida rivojlanib borib, ma'lumotlarni tahlil qilish uchun eng samarali usullardan biri sifatida hisoblanadi. Statistik to'plam va guruhlash usuli turli sohalarda keng qo'llaniladi. Masalan, ma'lumotlarni tahlil qilish uchun iqtisodiyot, sociologiya, epidemiologiya, marketing va boshqa sohalarda qo'llaniladi. Guruhlashning muhim tajribasi, analitik ishni amalga oshirish va natijalarni tafsilotli tarzda tasvirlash imkonini berishi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati :

1. "Statistika" - M. Sh. Jabborov
2. "Statistikaga umumiy qarashlar" - X. M. Muminov
3. Rustamovich, U. S. (2017). Features of innovative water management in the modernization of economy. TRANS Asian Journal of Marketing & Management Research (TAJMMR), 6(1), 45-53.
4. Умаров, С. (2017). Основные направления инновационного развития водного хозяйства и его поддержка. Экономика и инновационные технологии, (1), 43-50.

5. Umarov, S. R. (1993). Some boundary value problems for elliptic equations with a boundary operator of fractional order. In *Doklady Akademii Nauk* (Vol. 333, No. 6, pp. 708-710). Russian Academy of Sciences.
6. Umarov, S. R. (1992). On the well-posedness of boundary value problems for pseudodifferential equations with analytic symbols. In *Doklady Akademii Nauk* (Vol. 322, No. 6, pp. 1036-1039). Russian Academy of Sciences.
7. Toshtemirova Mokhira Makhmud qizi, & Jurakulova Durдона Shuxratovna. (2023). Parasites of the Oral Cavity. *Genius Repository*, 25, 19–20. Retrieved from <https://www.geniusrepo.net/index.php/1/article/view/176>
8. Rakhmonova Bakhora Kakhorovna, Marupova Madina Khikmatullayevna, & Toshtemirova Mokhira Makhmud kizi. (2023). IMPROVING THE SURGICAL METHOD OF SCAR MICROSTOMY. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 11(9), 300–304. Retrieved from <https://www.giirj.com/index.php/giirj/article/view/5572>
9. Makhmudovna, T. M., & Makhmadaminovna, K. D. (2023). THE COURSE OF MALFORMATION AND CORNEAL EROSION IN TUBERCULOSIS PATIENTS. *Open Access Repository*, 4(03), 60-66.
10. Кароматов, И. Д., & Гулямов, Х. Ж. (2017). Медицинские вопросы, освещенные в Библии. *Биология и интегративная медицина*, (4), 55-75.
11. Gulyamov, X. (2023). INTER-ETHNICITY IN THE FORMATION OF CIVIL SOCIETY IN UZBEKISTAN HARMONY AND RELIGIOUS TOLERANCE. *Interpretation and Researches*, 1(12). извлечено от <http://interpretationandresearches.uz/index.php/iar/article/view/1314>
12. Bafoevich, U. B., Rasulovna, K. R. N., & Ziyodulloevna, K. S. (2021). REACTION OF 1, 1, 1-TRIFLUOROMETHYL-4-PHENYLBUTANEDIONE-2, 4 WITH BENZOIC ACID HYDRAZIDE. *INFORMATION TECHNOLOGY IN INDUSTRY*, 9(3), 939-944.
13. Rasulovna, K. R. (2023). Complex Nickel (II) Compounds Based on Acylhydrazones of Aroyltrifluoroacetylmethanes. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 3(10), 3-5.
14. Xolmurod, S., Saidbek, A., & Qaxharovna, T. G. (2023). SIRDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI KO'RSATKICHLARINI STATISTIK KUZATISH. *Нововведения Современного Научного Развития в Эпоху Глобализации: Проблемы и Решения*, 1(5), 54-56.
15. Jaloliddin G'ulomjon o'g, N., G'ulomjonovna, X. M., & Qaxharovna, T. G. (2023). O'ZBEKISTONDA INNOVATSIYALARGA SARFLANGAN XARAJATLAR STATISTIKASI. *Нововведения Современного Научного Развития в Эпоху Глобализации: Проблемы и Решения*, 1(5), 78-80.